

Baso naturalak berreraikitzen Lau Haizeta parkean

Iñigo Moreno, Xabier Agirre

(Eguzki-Ihintza Ingurumen-Zerbitzuak, S.L.)

Europako Batasunaren eta Naturaren Kontserbaziorako Erakunde Internazionalaren (UICN) ingurumeneko lehentasunekin bat eginez, Errenteriako Udalak, bere Mendi eta Ingurumeneko Sailaren bitartez, urteak daramatza bioaniztasunaren alde inbertsioak eginez. Estrategia honen helburua Errenteriako bioaniztasunaren galera (habitat naturalak eta basa espezieak) gelditzea eta hau hobetzea da.

Baina zer da Bioaniztasuna? Bioaniztasuna ekosistemek eta bertan bizi diren animalia, landare, onddo eta mikroorganismoek osatzen dute. Espezieek bizirauteko elkarloturik egon behar dute, gizarteak gertatzen den modura, adibidez: nekazariak garia landatu, errotariak irina ekoiztu eta okinak ogia egiten du guk ogia jan ahal izateko. Bakoitzak bere ekosistema du: nekazariak landa-lurra, errotariak errota, okinak okindegia eta herritarrok bizigunea. Fragile eta ekosistema guztiak dira beharrezkoak, batek hutsegitean kate guztia apurtu baitaiteke.

Egun, bioaniztasunaren galeraren arrazoi nagusiak ekosistema edo habitaten suntsitzea (artifizializazioa) eta eremu txiki eta sakabanatuetara mugatzea (fragmentazioa), klima aldaketa, natur-baliabideen erabilera ez jasangarria eta espezie exotiko inbaditzaileak dira.

Egoera larri honi aurre egiteko, bioaniztasunaren kontserbaziorako sortutako tresna nagusiak, Europako Batasuna jatorri dituzten Hegazti (1979) eta Habitat (1992) Zuzentarauak dira, eta hauen ondorioz sortzen den Natura 2000 Sarea, bertan Aiaiko Harria naturgunea barne dagoelarik, Artikutza, Ulia-Jaizkibel edo Txingudirekin batera.

Baina zer gertatzen da Natura 2000 Saretik edo zuzentarau hauetatik kanpo gelditzen diren eremuekin? Ez al dira zaindu behar? Errenteriako Udalak, udalerrri osoko bioaniztasunaren galera gelditu behar dela argi izanik, Errenteriako zenbait herri-lurretan egindako ekintzen arrazoa eta abian dauden beste ekintzen berri eman nahi du. Hauek ondorengoak dira:

Herri-basoen lehengoratzea eta hobetzea

Udalerriko bioaniztasuna babesteko modurik eraginkorrena delakoan, bertako ekosistemek duten adierazgarritasuna areagotzea eta hauen kontserbazio egoera egokia sendotzea helburu dituzten ekintzak egin dira. Hauen artean, egur ustiaketa komertziala bertan behera utziz, Lau Haizeta Parkean dauden landaketak, bertakoak diren hostozabalen landaketengatik aldatu dira. 2012an adibidez, 14 espezie autoktono desberdinen 10.000 zuhaitz eta zuhaixka baino gehiagoren

Sanmarkoko magaleko pinudia kendu eta baso-espezieez egindako landaketaren adibidea.

landaketa burutu da. Beste basoetan berriz, espezie autoktonoen aniztasuna, basoen estratifikazioa handitzea eta zuhaitz zaharren errespetua irizpide dituzten baso-tratamenduak gauzatu dira.

Mehatxatutako espezieei laguntza eta Interes Bereziko Habitategi arreta berezia

Natura 2000 Saretik kanpo, hau da, Aiako Harritik kanpo dauden basoen gaztetasunak eta landa-lurrek duten artifizializazioak, espezie askoren biziraupena zailtzen dute. Egoera honi aurre egiteko, hegazti eta saguzar espezie desberdinei zuzenduriko habi-kaxak ipini dira eta anfibio eta narrastien ugalketa erraztea helburu duten hiru urmael eraiki dira. Era berean, urtero esleitzen den baso, aisialdi eremu, ibilbide eta herri-bideen garbiketatarako, landare exotiko inbaditzaileen ezabaketa eta kudeaketa egokia eta Interes Bereziko Habitategi kontuan hartzen dituen baldintza teknikoak berridatzi dira.

Egun, Errenteriako Udala udalerriko Flora Exotiko Inbaditzaileen Inbentarioa eta hauen kente lanen Ekintza-Plana burutzen ari da, *Eguzki-Ihintza* enpresaren bitartez. Inbentario eta Ekintza-Plan honek, udalerrian dauden inbasio biologiko desberdinak kokatzeaz gain, hurrengo bost urteetan herri-lurretan aurkitutako inbasioen kente lanen kudeaketa eta balioespena du helburu.

Etorkizunari begira

Etorkizunari begira, gure ibai, baso eta landalurren egoera ekologiko egokiak Errenteriako ekonomia eta, oro har, herritarrentzat onurak besterik ekarriko ez dituelakoan, Errenteriako Udalak herri-lur nahiz bestelako administrazioen ardurapean dauden landa-lurretan bioaniztasunaren aldeko estrategiarekin jarraitzeko asmoa du. Emango diren urratsen artean, besteak beste, Interes Bereziko Habitategiaren hobekuntza, egindako landaketen naturaltasuna areagotzea, eta landare exotiko inbaditzaileen kontrako ekintzak aipatu daitezke. Era berean, bioaniztasuna guztiontzat onuragarria den ondaretzat hartuz, Errenteriako Udalak herriko bioaniztasuna zaintzeko deialdia egin nahi du herritar orori; natura babesteko beharra ez baita bioaniztasunak gu behar gaituelako, guk uko egin ezin diogulako baizik.

2013. urtean egin berri den Kutarroko urmaelaren argazkia.

Fauna eta flora exotiko inbaditzaileen aurkako borroka

"Flora eta Fauna Exotiko Inbaditzaileak; Basa bizitza eta ekonomiarentzako mehatxua" esku-liburua inprimatzeaz gain, Oiartzun ibaian eta Lau Haizeta Hiri-parkean fauna eta flora inbaditzaileen aurkako ekintzak burutu dira.

